Твоят вестник!

АРДИНСКИ ГЛАС

месечно издание на общинска администрация и общински съвет - Ардино

година XVI, бр. 4 (161), април 2017 www.ardino.bg

На симпозиум

Учени и писатели от 6 държави идват в Ардино за Сабахаттин Али

По случай 110-годишнината от рождението на световноизвестния писател, поет, преводач и журналист Сабахаттин Али, от 18 до 20 май в Ардино ще се проведе Международен симпозиум на тема: „Сабахаттин Али и литературата в България и на Балканите". Организатори на значимата културна проява са Община Ардино и фондация „Турска литература в Кипър, на Балканите и в Евразия" (КЪБАТЕК), с подкрепата на Министерството на културата.

Това ще бъде първото в историята на Ардино научно събитие, което ще се проведе в родното място на писателя-хуманист.

Почетен председател на организационния комитет е кметът на община Ардино Ресми Мурад.

„Целта на симпозиума е засвидетелстване от страна на жителите на родния му град Ардино на почит към паметта на Сабахаттин Али, популяризиране на дълбоко реалистичното му творчество сред днешните поколения, за тяхното ценностно и духовно извисяване. Симпозиумът ще допринесе за задълбочаване на изследванията върху богатото творческо наследство на Сабахаттин Али и за утвърждаване на културното сътрудничество на Балканите", сподели кметът Ресми Мурад.

В симпозиума ще участват учени и писатели от Азербайджан, България, Кипър, Руската федерация, Турция и Холандия.

в броя

Делови свят	2
Дневник	3, 6, 15
Правна трибуна	4
Позиция	5
Общество	11-13
Публичност	14
Зона	16

Приложение на турски език - 7-10

ARDİNO'NUN SESİ

• Nisan 2017 • • Hazırlayan: Saffet Eren •

O GÜNLERİ, O YILLARI ANMAK KADAR ANLAMAK DA ÖNEMLİ...

DİNMEYEN ACI

Halil ERSİN

Halil ERSİN (Halil Hadibeyov Akmeşov)

Със 107 души се увеличило населението на Ардино

Със 107 души се увеличило населението в Ардино през 2016-та спрямо предходната 2015 година, сочат данните на Националния статистически институт. Джебел се увеличил с 9 души, Кърджали пък е намалял с 9 души.

Механичното движение на населението през миналата година показва, че най-висок е прирастът в община Ардино, където са се установили 410 души, а са напуснали 270 души.

От Кърджалийска област към големите градове у нас и Западна Европа са заминали 1 292 души.

ИНИЦИАТИВИ

Кметът на община Ардино Ресми Мурад и председателят на Общинския съвет Сезгин Байрям поздравиха столетницата Айше Алиходжова от Жълтуша. Те посетиха възрастната жена в дома ѝ. Поднесоха ѝ искрени пожелания за здраве и спокойни старини.

Пешеходните пътеки в Ардино вече са с предупредителен надпис: „ПОГЛЕДНИ“ и със стрелки - наляво и надясно, насочени перпендикулярно на оста на движението.

Майски културни и спортни прояви

- Девети май - Ден на Европа и Ден на победата
- Ученическо състезание по информационни технологии - „С компютри светът е без граници“
- Изпращане на випуск 2017 от СУ „Васил Левски“
- Разходка-пикник и игри на открито - ДГ „Брезичка“
- Маратон „Дяволски мост - Ардино“
- Международен симпозиум на тема „Сабахатдин Али и литературата в България и на Балканите“
- Участие на ученически отбор по волейбол от СУ „В. Левски“ в международния младежки празник на спорта в община Нилюфер, Турция
- Спортен празник на ДГ „Брезичка“
- Спортен празник на СУ „Васил Левски“
- Изложба на ученическо творчество
- Празнично отбелязване на годишнина: „45 години ДГ „Слънце“

24 МАЙ - Ден на българската просвета и култура и на славянската писменост, честване в Ардино:

- Слово за празника
- Художествена програма с участието на деца от детските градини, ученици и читалищни самодейни групи и състави
- Абитуриентски бал на випускниците от СУ „Васил Левски“
- Тържествено изпращане на децата от подготвителна група от ДГ „Брезичка“ в първи клас - „Довиждане детска градина!“
- Тържествено изпращане на децата от подготвителна група от ДГ „Слънце“ в първи клас - „Довиждане детска градина, здравей училище!“
- Годишно утро в I клас - СУ „Васил Левски“.

ОБЯВА

Областният съвет на БЧК - Кърджали набира кандидати, навършили 17 години, за курс за водни спасители на басейн, на открити водни площи и море.

Приемен изпит - изисквания:

За басейн - 50 м. св. стил за 55 сек.;
25 м. бруст - без време.

За открити водни площи и море:

100 м. св. стил за 1 мин. 50 сек.;
25 м. бруст - без време.

Желаещите могат да подадат молба по образец в ОблС на БЧК - Кърджали, ул. „Отец Паисий“ № 8, бл.1 (зад пощата).

Краен срок за записване: 22.05.2017 г.

За контакти: 0361/ 58887, GSM 0886404532

АПЕЛ

УВАЖАЕМИ ЖИТЕЛИ И ГОСТИ НА ОБЩИНА АРДИНО!

Не изхвърляйте в съдовете за смет: строителни отпадъци, пръст и пясък, сгурия и пепел, биоразградими градински отпадъци и оборска тор!

Битовите отпадъци на града и общината се извозват до депото в Кърджали, а транспортът до там на тоновете боклуци струват много пари. По силата на законовата уредба общините се задължават да отделят средства от оскъдните си бюджети освен за дейностите за почистване, събиране и транспортиране на отпадъците, така и за депонирането им. Или само за обработката на 1 тон отпадъци общината заплаща, както следва:

За 2017 г. - 40 лв./т., за 2018 г. - 45 лв./т., за 2019 г. - 57 лв./т.

А реалната себестойност, която общината заплаща е:

За 2017 г. - 120 лв./т., за 2018 г. - 125 лв./т., за 2019 г. - 140 лв./т.

Ето защо апелираме за намаляване количеството на отпадъците. Нека поотделно и заедно да положим усилия за намаляване на тези разходи!

Вашите въпроси и предложения, препоръки и идеи, както и вашите инициативи по темата битови отпадъци можете да споделите със специалистите от отдел „Екология и опазване на околната среда“ или с кметовете по места. Можете да звъните и на телефон: ***0884 99 88 28.***

ПРЕПИСКА

Взаимодействие

До
жителите на гр. Ардино,
ул. „Орлови скали“

Уважаеми съграждани,
На проведено събрани с Вас живеещите в гр. Ардино, ул. „Орлови скали“, поставихте въпроса за чистотата на питейната вода.
На реакция от наша страна до ръководството на ВиК - Кърджали е получен отговор, че са предприети необходимите действия за недопускане замърсяването на питейната вода (завишена мътност) в експлотационен район Ардино.
Ресми МУРАД, кмет на община Ардино
***
Отговорът
Към днешна дата цитираните от Ваша страна проблеми за разрешени.
Сигнали от живущите на ул. „Орлови скали“ относно видимото замърсяване на питейната вода (завишена мътност) ся постъпили в експлоатационен район Ардино през пролетта на 2016 г.. Дружеството ни своевременно е реагирало и извършило необходимите действия за отстраняване на проблема, а именно: Направено е почистване и дезинфекция на събирателната шахта на каптиран извор „Далджа“, след което не са постъпвали оплаквания от потребителите. По отношение на струпани строителни отпадъци на ул. „Шипка“, вследствие на авария на водопровод през септември 2016 г. Ви информираме, че същите са извозени, мястото е почистено и е възстановена асфалтовата настилка.

С уважение,
инж. Сл. СЛАВКОВ,
управител на ВиК - Кърджали

***

Удовлетворени и благодарни сме от свършената работа и положените усилия от ръководството на общината и ВиК - Кърджали.
Живеещите на улиците
„Орлови скали“ и „Шипка“ в Ардино

Кметът на община Ардино Ресми Мурад и председателят на Общинския съвет Сезгин Байрям огледаха на терен възстановения път за Горна махала към село Китница. По данни на селския управник Сали Мюмюн свлачището се е образувало през пролетта на 2015 година. Това е единствената връзка на жителите в селото към света. Възстановеният път е ремонтиран с пари от фонд „Солидарност“ към ОПРР на Европейския съюз.

ВЕСЕЛ • АГ •

* * *
Седят на маса в бара хирург, строител и политик. Пият си питиетата и започват спор на тема какъв е по професия Бог.
Хирургът:
- Много ясно, че е хирург. Той е извършил първата операция - извадил е от Адам ребро и е направил жената.
Строителят:
- Ама преди да направи това, от целия хаос е взел частички и е направил Земята. Следователно е строител.
Политикът се усмихва и ехидно пита:
- А хаосът, господа? Хаоса кой го е създал?
* * *
- Докторе, мъжът ми говори на сън. Какво да правя?
- Разрешете му да говори денем.
* * *
- Мамо, аз спестих малко пари!
- Браво, момчето ми! А как?
- Анонимното писмо за комшийката не го изпратих по пощата, а ѝ го занесох и предадох лично...

НОТАРИУС НАСКО БОРИСОВ:

Какви са необходимите документи за прехвърляне на собствеността върху автомобил?

Според Закона за движение по пътищата прехвърлянето на собствеността на регистрирани автомобили, регистрирани ремаркета с товароносимост над 10 тона, регистрирани колесни трактори и регистрирани мотоциклети с работен обем на двигателя над 350 cm^3, се извършва с писмен договор с нотариална заверка на подписите. Този договор може да бъде продажба, замяна или дарение. Без значение на вида на договора, с който ще се прехвърли собствеността върху автомобил, за изповядване на сделката пред нотариуса следва да бъдат представени следните документи:

1. Изготвен проект на договор. Трябва да се има предвид, че написването на такъв договор не е елементарна работа, така че е най-добре да се изготви от адвокат или друг правоспособен юрист. Договорът може да бъде изготвен и от нотариуса, но в този случай нотариалната такса ще бъде по-висока.

2. Свидетелството за регистрация на името на продавача - част първа и втора (голям и малък талон). На прехвърляне пред нотариус подлежат само регистрираните в КАТ автомобили. Това означава, че когато едно лице си е закупило автомобил внесен от чужбина, това лице не може да прехвърли пред нотариус автомобила на някой друг с временен талон и транзитни номера. Автомобилът следва първо да се регистрира в КАТ, защото единствения начин да се докаже собственост на автомобил пред нотариуса е чрез свидетелство за регистрация.

3. Документ за платен годишен пътен данък. Всеки собственик на регистриран автомобил дължи годишен пътен данък. Това е местен данък, който се плаща в Общината по постоянния адрес на собственика на автомобила. Законът посочва, че данъкът може да бъде платен на две вноски за календарната година - до 30 юни и до 31 октомври. Но законът посочва, че ако има прехвърляне на автомобила, собственикът следва да е платил дължимия данък в размер на 1/12 за всеки месец от текущата година, включително и месеца на прехвърлянето. Например, ако данъкът е 12 лева и продажбата се извършва през месец май, собственикът трябва да представи документ, че е платил 5 лева, защото това е данъка за пет месеца на годишна база. Това е правилото и без значение, че не е настъпила крайната дата за първото полугодие - 30 юни.

4. Документ за платен данък придобиване. Този данък се дължи на Общината по постоянния адрес на купувача. Това е местен данък, който облага самата сделка и няма общо с годишния пътен данък. За различните общини този данък е различен процент от продажната цена или застрахователната стойност на автомобила. На практика сумата по този данък се оставя при нотариуса и той я превежда по сметка на Общината, на която се дължи за улеснение на гражданите.

5. Документ за сключена застраховка „гражданска отговорност". След като беше въведена в закона този вид застраховка, задължително се предвиди, че прехвърлянето на автомобила е забранено в случай, че към датата на сделката няма актуална застраховка.

6. Документ за застрахователна стойност на автомобила. Според закона данъкът за придобиване на автомобил и нотариалната такса се определят на база застрахователна стойност на автомобила, поради което този документ е задължителен при прехвърляне на автомобил. Всеки лицензиран застрахователен брокер може да издаде такъв документ.

7. Декларации за гражданство и гражданско състояние и декларация, че продавача не дължи данъци, мита, осигурителни вноски и др. към държавата. Тези декларации се изготвят при нотариуса.

Когато автомобилът е регистриран по време на брака, независимо че върху талона е изписано името само на единия съпруг, той е собственост и на другия съпруг. Това не може да бъде скрито, защото всеки нотариус има достъп до Национална база данни „Население", където се вижда дали лицата имат сключен граждански брак. В този случай или и двамата трябва да се явят при нотариуса за продажба, или другия съпруг трябва да е дал нотариално заверено пълномощно придружено с нотариално заверени декларации по точка 7. Ако автомобилът е регистриран на починало лице, собственици са всички наследници и могат да го продадат само заедно или с пълномощно помежду си, като е необходимо и удостоверение за наследници. Ако автомобилът е регистриран на името на фирма, да сключи договор за прехвърляне има право управителя на фирмата или упълномощено от него лице с нотариално заверено пълномощно, придружено от декларациите. Единственият законен начин за намаляване на разходите при прехвърляне на автомобил е ако продавач и купувач са роднини по права линия (баща, син, дядо и т.н.) или съпрузи и сключат договор за дарение, тогава те са освободени от данъка, който се дължи при придобиване.

Велислава КРЪСТЕВА
народен представител от ДПС

Знаци за памет

Аз съм в ДПС защото вярвам, че отстояването на правата е фундаментално за демокрацията, вярвам в това, че Доган, създавайки ДПС преди 27 години направи възможно България да не бъде част от всички конфликти, които ни заобикалят.

Прогнозата на ДПС за това управление не е добра. Ние нямаме гадателски способности и рядко се съобразяваме с хода на Меркурий, ние работим изключително политически. Прогнозата не е добра, защото стабилността на държавата беше заменена от стабилност при съставянето на едно правителство. Не виждаме потенциал за реформи, не виждаме потенциал за политическа стабилност, която е необходима на България. Не виждаме и потенциал за това България да може да се включи пълноценно с формулиране на тези, използвайки Председателството на Съвета на ЕС.

Не е въпросът какво ще направи Европа за нас, а какво ще направим ние за себе си, така че да живеем по-добре като активни участници в Европа. Не виждаме управление, което да създава добри условия за инвестиции, за предвидимост.

Нямаше опция, при която на една и съща маса да седнем с ценностно несъвместими участници.

Министър-председателят Борисов създаде една странна коалиция.

Парадоксът е, че те вече са институционализирани. Визираме националистите. След един непълен мандат с подкрепата на националистите, най-голямата партия ГЕРБ направи един още по-рисков ход, институционализирайки ги във властта в европейска България

Лидерът на една националистическа формация, който използва определения за цяла етническа група, които няма да повторя, защото собствената ми представа за хигиена не го позволява. Този човек вече е вицепремиер. Любопитно ми е как министър-председателят ще разговаря със своите европейски колеги.

У нас има едно свенливо премълчаване на фактите, но от ДПС ще бъдем непремирими към действията на националистите в управлението.

По време на единствената среща на ДПС с ГЕРБ след изборите заявихме, че сме за създаването на програма, която е базирана на два основни приоритета - бедността и демографската криза.

Ние бяхме готови и изявихме воля да подкрепим програма с конкретни мерки и политики за изпълнение, но при условие, че зад тази програма застане едно ценностно, хомогенно мнозинство. Изрично заявихме, че за нас пряката участие във властта не е самоцел. Няма опция ДПС да подкрепи ГЕРБ, при положение, че те институционализираха фашисти и националисти. В никакъв случай няма да премълчим критиката си за национализма по време на европредседателството. Ние ще изнесем на европейска сцена темата за институционализирането на национализми и радикализми.

Съчетанието между противопоставяне и бедност е най-опасната прогноза за България. И трудното, и приятното, и светлото, и тъмното вървят заедно.

Месец май, който е особено специален за ДПС, за турците в България, български граждани, не само в България, за мюсюлманите, за всички нас, които сме съпричастни, това са дните на памет за онова време, в което точно тези хора - българските турци, мюсюлмани - водени, макар и от затвора, от своя лидер д-р Доган, се изправят срещу тоталитарната машина, за да защитят правото си на име, правото си на вяра.

Всеки път се респектирам, когато ги срещам.

Всеки път си мисля, че тази памет трябва да бъде обща, на всички нас, в България.

Тази памет трябва да е жива и особено политическият елит всеки ден трябва да си дава сметка, че благодарение на тези действия, на тази смелост, беше променена системата в България, рухна тоталитарният режим, благодарение на това стана възможна демокрацията в България.

Благодарение на смелостта на тези хора, благодарение на уникалния български етнически модел, доктрината на д-р Ахмед Доган, България стана член на ЕС, член на НАТО.

България никога не преживя, това, което преживяха всички балкански държави.

Районен съд - Ардино отвори врати за граждани и медии. Това се случи на 16 април - в Деня на българската Конституция. Инициативата бе уважена от ръководството на община Ардино. Кметът Ресми Мурад пожела ползотворна дейност на съдебния екип, с ръководител Сунай Осман.

Сунай ОСМАН, председател на Районен съд - Ардино:

Делата се разглеждат и решават в кратки срокове, а административното обслужване е незабавно

„В Ардинският районен съд работят двама съдии (магистрати), съдия по вписванията, държавен съдебен изпълнител и девет служители. Тук се разглеждат граждански дела, гражданско-административни дела, наказателни дела от общ характер, наказателни дела от частен характер, наказателно частни дела. През 2016 г. броят на разгледаните дела е 297, от които са решени 272, а в инструктивен 3-месечен срок са решени 96%, което нарежда съда на едно от челните места в страната по срочност. Отваряме вратите, за да може гражданите, заедно с представителите на местните институции и медиите да се запознаят отблизо със структурата, функциите и дейността на съда, да придобият представа за правомощията на различните органи на съдебната власт“, сподели Сунай Осман, председател на Районния съд в Ардино. Делата в съда се разглеждат и решават в максимално кратки срокове. Административното обслужване тук е много бързо, като може да се каже, че е незабавно.

Ученици в Падина и Жълтуша:

Не на дрогата, алкохола и цигарите!

Срещи с ученици от кампанията за превенция употребата на наркотични вещества се проведоха в ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ - Падина и ОУ „Отец Паисий“ - Жълтуша. Секретарят на общинския съвет по наркотични вещества (ОСНВ) в Кърджали Валентина Грудева запозна децата с вредното въздействие от употребата на дрога, алкохол и цигари. Тя раздаде тематични казуси, които да провокират учениците с въпроси и избор на стратегии за решаване на възникнали ситуации в училищна среда. Организатор на проявата бе Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (МКБППМН) към община Ардино.

„Водени от разбирането, че знанието е равно на превенция, между МКБППМН - Ардино и ОСНВ - Кърджали има изградена добра партньорска политика, която позволява провеждането на срещи с превантивно-информативен характер. Проведоха се интерактивни часове при учениците от различните класове, в които основната цел бе предоставянето на информация, която е най-популярният начин за провеждане на превенция на психоактивните вещества“, сподели Мехрибан Ардалиева, секретар на МКБППМН в Ардино.

Срещите в Падина и Жълтуша завършиха с послание за здравословен начин на живот - не на никотина, алкохола и наркотиците!

ARDİNO'NUN SESİ

• Nisan 2017 • • Hazırlayan: Saffet Eren •

O GÜNLERI, O YİLLARİ ANMAK KADAR ANLAMAK DA ÖNEMLI...

DİNMEYEN ACI

Halil ERSİN

Halil ERSİN
(Halil Halibrâmov Ahmedov)

Terk edilmiş evler ve köyler içimde dayanılmaz bir acı yaratır. Hangi nedenler bir aileyi yuvasını terk etmeye iter? Boşalan evlere, köylere baktıkça hüzünlenirim. Yaşanan anıları, yaşayan kişileri, terk etmenin nedenlerini düşünüp dururum. Hâlbuki her evin ayrı bir hikâyesi vardır, her ev ayrı bir dünyadır. Dili olsa kim bilir neler anlatır bizlere. Kimler geldi geçti, neler yaşandı, tatlı ve acı anılar, çekilen sıkıntılar... Şimdi kimsesizliğe itilmiş, yapayalnız kalmış o güzelim Rodop evleri.

Bu evlerin sakinleri yüzyıllar önce bu ıssız topraklarla kucaklaştılar. Bir zamanlar kuş uçmaz, kervan geçmez bu diyarlara hayat verdiler. Geldikleri toprakların tarihini de buraya taşıdılar. Dağı, taşı, dereyi, tepeyi adlandırdılar, bu topraklara anlam verdiler. Bu toprakları sevdiler, sımsıkı sarıldılar, kaderlerini, geleceğini bu topraklara bağladılar, bu toprakları yurt edindiler. Coğrafyanın çetin şartlarına rağmen bu toprakları sevdiler. Tarlaları, çayırları, bağları, bahçeleri onlar için vatan demekti. Onları bu sevdikleri topraklardan kim koparabilirdi?

Evini, yuvasını, anılarını, yaşadıklarını olduğu gibi bırakıp kapıyı çekip gitmelerinin nedenleri neler olabilirdi? Kim ve neden onları bu yollara itti? Neden bu insanlar terk etti doğup büyüdükleri toprakları, neden buralara gömdüler bütün anılarını?

Hepsi de başka yerlerin yolunu tutmuş, belki de "bir gün geri geleceğiz" demişler, o yüzden tüm evlerin kapıları açık kalmış.

Bir zamanlar tüm acıların ve sevinçlerin paylaşıldığı, çocuk seslerinin yankılandığı bu güzide köyler, şimdilerde hatıralara gömülmüş bir şekilde yalnızlığa bürünmüş, kimseciklerin dolaşmadığı, anılarıyla baş başa kalan terk edilmiş evler.

Kimler, niçin yıktı bu evlerin dünyasını? Kimler sahiplerini söktü attı bu topraklardan? Kimler ne istedi onlardan? Oysa onlar bu toprakların gerçek sahibiydiler. Bu topraklarda yüzyıllar boyunca huzur içerisinde yaşamışlardı. Terk edenlerin hiçbiri aç, açıkta olduğu için yollara düşmemiş ve ekonomik çıkarlar düşlememişti. Hemen hepsi geride kurulu bir düzen, devamlı bir iş bırakmışlardı.

Öğretmenlik hayatımdaki ilk yılarım

Bir gün ders çıkışı iki kişinin sınıf kapısının önünde durduklarını, sınıftaki konuşmalarıma kulak verdiklerini fark etmiştim. "Güzel ders anlatıyorsun" diye iltifat etmişlerdi. İki gün geçmedi kasabadaki Emniyet Müdürlüğüne çağrıldım. Hayatımda ilk defa bu kapıdan içeri giriyordum. Niçin çağrıldığımı bilmiyordum. İstihbarat Servisi'nden Ramadanov pasaport bölümünde beni bekliyordu. Onunla beraber gitmemi istedi. Bir üst kata, çalışma odasına çıktık. "Niçin buraya çağrıldığını biliyor musun?" dedi. "Hayır, bilmiyorum" dedim. Genç bir memur olduğumu, hayat merdivenlerine yeni tırmanmaya başladığımı, herkesin hayattan belli beklentileri olduğunu, akıllı ve işini bilenlerin iyi bir hayat süreceklerini dile getiriyordu. Çok geçmeden içeri bir başkası girdi. Bu kişi İstihbarat Bölümünün şefi Jelyazkov idi. İnsanların neden Türkiye'ye göç ettiklerini sordu. Göç edenlere göre Smolyan bölgesinde Pomakların adlarının değiştirildiğini, okullarda Türkçe eğitimin yasaklandığını, din konusunda sıkıntılar yaşandığını, köylerde camilerin ve mescitlerin kapatıldığını söyledim.

Sovyetler Birliği'nde ve daha sonrasında bütün sosyalist ülkelerde bir tek millet oluşacağından, dil ve din farklılıkların olmayacağından, insanların birbirleriyle kaynaşarak kardeş olacağından, bu kardeşliği bozacak ve bu rejime karşı tavırları olanlar varsa, bunları yetkili kimselere bildirmenin iyi bir vatandaşlık görevi olduğundan söz ediyordu. Amaçlarının ne olduğunun farkına varmıştım. Bu kişiler tarafından kendi soydaşlarıma karşı ispiyonculuk teklifi yapılıyordu. Eğer istediklerini yaparsam, kazançlı çıkacağımı, maddi karşılığını alacağımı söylediler. Ben bir öğretmen olarak görevimin insanlara doğru yolu göstermek, düşenlere el uzatmak olduğunu, bana verilen terbiyenin bu tür davranışlarda bulunmama müsaade etmediğini söyledim. Cevabım "Hayır" olmuştu, tabii sonuç olarak; mimlendim. Çok genç yaşta, bu karanlık güçler tarafından yakın takibe alındım. Birçok insana bu teklif götürülmesine rağmen, neden bazıları bu tuzağa düştüler? Dırjavna Sigurnost (Devlet İstihbarat Örgütü) ajanları muhbirlik yaparak, çevresindeki insanları ele verdiler. Buna vicdanları nasıl izin verdi? Nasıl dillerini tutamadılar? Kendi menfaatleri için en yakın arkadaşlarının canlarını yaktılar, masum insanların hayatlarını yıktılar. Bunlar "daha iyi bir hayat" için para karşılığı kendi eşini, dostunu, milletini satanlardı.

Ne acı ki, bugün de bu kişiler aktif görevlerde ve siyasetin içindeler. Türkçe konuşanlara ceza kesenler, ibadet edilmesin diye cami önlerinde nöbet tutanlar, Müslüman kadınların kıyafetlerini yırtanlar, Türklerin isimlerini değiştirme, asimilasyon operasyonuna katılanların, siyaset yaptıklarını görünce üzülmemek elde değil. Onları görünce kendi kendime sorarım: Nasıl insanların arasında dolaşıp yüzlerine bakabiliyorlar? Hâlâ kolay ekmek peşindeler. Bugün birileri veya mevcut kanunlar onları koruyabilir. Er geç elbet bir gün adalet önünde hesap verecekler. 1982-1983 yıllarında çevre köylerde Pomak karışıklığı bahanesiyle halis Türklerin adları değiştirilmeye başlandı.

Böl, yönet ve yok et

siyasetini güden totaliter rejim, Pomak karışımı ailelerin adlarının değiştirildiğini, Türklerin hakkında söylentilerin ise yalan olduğunu söylüyordu. Bu aldatmacalar 1985 yılının başlarına kadar devam etmişti. Ustaca uygulanan bu siyaseti fark ettiğimizde iş işten geçmişti. 1972 yılında Pomakların adları değişirken onlara sahip çıkamadık. Onlar hakkında İslamiyet'i kabul etmiş Bulgarlar diyerek bizleri uyuttular. 1972-1976 yıllarında Pomak köylerine yakın veya Pomak köyleri arasında kalan Türk köylerinin adlarını değiştirdiler. Yine gerekli tepkiyi veremedik. Ardından Çingenelerin adlarını değiştirdiler. 1982-1984 yıllarında Pomak karışımı bahanesiyle Türklerin adlarını değiştirmeye devam ettiler. Eritme stratejisini ustalıkla uygulayan totaliter rejim, Türklere dokunulmayacağını, isteyenlerin Türkiye'ye gidebileceği söylentilerini etrafa yayıyordu. İsim değiştirme olayları bir giz, bir sır perdesi ardında oluyor, açık haberleşme olmadığı için dışarı bilgi sızdırılamıyordu. Dalga dalga yayılan olaylar bir gün bizim kapımızı da çalacaktı. Komşunun avlusunda oynayan ayı bir gün bizim avluya da gelecekti. Aklı başında olanlar bunların farkında idi.

Yorucu bir günün ardından derin uykuya dalmıştım.18 Eylül 1982 yılında Cumartesi günü sabaha karşı saat 4 sularında yatak odamın kapısındaki tekme darbelerinin sesiyle uyandım. Neler olduğunun farkına varamıyordum. Sabahın erken saatlerinde kim, bu şekilde ne istiyordu? Etraf karanlıktı. Gün henüz ağarmamıştı. Kapıyı tekmelediklerini ve Bulgarca bağırdıklarını duydum. Eşimin Bulgar olduğunu söyleyip hemen onlarla emniyete gelmesini istiyorlardı. Kapının önünde İlçe Emniyet Müdürlüğü'nden Polis Boyan Taşev ve Vladimir Hadjiev, Teğmen Lambov, Teğmen Damyanov, Sivil Savunma Şefi İliya Gazenov bulunuyordu. Köy şartlarından ve genç aile olmamızdan içerisi müsait değildi. Çalışma saatlerinde gideceğimize dair benim ve eşimin verdiği güvencelere rağmen yukarıdaki kişiler yetkili makamlardan yazılı emir olmadan yatak odamızın kapısını tekmeleyerek tehditler yağdırmaya devam ediyorlardı. İliya Gazenov yarından itibaren öğretmen olamayacağımı söylüyor, ana avrat ve aşağılık Türk şeklinde küfürler savurmaya devam ediyordu. O anda içeride ben, eşim ve bir yaşındaki kızım vardık. Tek katlı olan babamın evinde bizden başka annem, babam ve üç kardeşim de bulunuyordu. Kapıyı açmam için babamı zorladılar. Babam bir anlık bir boşluktan yararlanarak durumu bir yerlere duyurmak umuduyla pencereden kaçarak amcamdan yardım istemeye gitmiş.

Başarısız öfkeli darbeler ve fiziksel varlığıma son verme tehditleri eşliğinde olay devam ederken Komünist Partisinin ilçe görevlilerinden Şahin Handjiev'in gelmesiyle kapıyı kırma girişimine geçtiler. Önce bir sopa kullanarak kapıyı menteşelerinden sökmeye çalıştılar. Pencereden içeri girme teşebbüsleri de parmaklıklardan dolayı başarısız oldu. Daha sonra evin önünde buldukları baltayla Vladimir Hadjiyev kapıyı vurarak parçalamaya çalıştı. İçeride tarif edilemez bir durum yaşanıyordu. Bir yaşındaki kızım korkudan ve ağlamaktan kendinden geçmişti. Annem kapıda oğlunu öldürmemeleri için yalvarıyordu. Annemi "Sus sen, yaşlı cadı!" diye susturmaya çalışıyorlardı. Kardeşlerimi, ağlayışlarını duymamak ve ayakaltında olmamaları için odanın birine kilitlemişlerdi. İşimi bitireceklerine dair tehditler devam ediyordu. Kapı etrafındaki sıvalar dökülmeye başladı fakat kalın ve sağlam olan kapıyı bir türlü kırıp içeri giremiyorlardı. Darbelere dayanamayan baltanın sapı kırıldı. Vladimir Hadjiyev evin önünde taş ocaklarında kullanılan levyeyi buldu. Şahin Handjiyev ile levyeyle nerelere vuracaklarını söylüyorlardı. Küçük kardeşim bu esnada bulunduğu odadan kaçarak en yakın komşumuza kadar kaçıp, ağabeyimi öldürüyorlar deyip bilincini kaybetmiş. Sonunda ağır levye darbeleriyle kapıyı parça parça ettiler ve büyük zafer kazanmış edasıyla içeri girdiler. İki saat kadar süren bu olay, ailemizin ve sonra neler olup bittiğine anlam veremeyen Dyadovtsi (Dedeler) köyünün Hacımusalar mahallesindeki komşularımızın gözleri önünde cereyan etmişti. Olay sonucu annem Kırcali Bölge Hastanesine götürüldü. Küçük kızım uzun yıllar bu olayın şokunu ve korkusunu atlatamadı. Bu muameleyi hak edecek ne yapmıştık?

Yıllar geçti fakat bizde bıraktığı acı geçmedi

Eşim evden polisler eşliğinde alınmış ve ad değiştirme olayının gerçekleştirildiği Avrora'ya götürülmüştü. Burada Ad Değiştirme Komisyonu, aç kurtlar misali insanların kaderiyle oynamaya hazır bulunuyordu. İçeride tiyatro oyunlarını aratmayan sahneler yaşanıyordu. Her şey düşünülmüştü: İsim dönüştürücüler, "ikna" ediciler, hazırlık odaları, fotoğrafçılar... Türk olarak girdiğin kapıdan hükümet kararı ve polis gücüyle Bulgar kimliğiyle çıkıyordun.

Pazartesi günü öğretmen olarak çalıştığım Terziköy'e, okula gitmiştim. İlçe Emniyet Müdürlüğünden İstihbaratta çalışan Stoyanov ve Teğmen Lambov gelmişlerdi. Benimle hesaplaşmalarının bitmediğini biliyordum. Polis arabası beni bekliyordu. İfade vermem için Emniyet'e gelmem gerektiğini söylediler. Aldılar İlçe Emniyet Müdürlüğüne götürdüler. İçeri girdiğimde İlçe Emniyet Müdürü Gergelçev, İstihbarat Bölümünden Ramadanov ve Stoyanov beni sorgulamak için hazırlanmışlardı. Kapıdan içeri girer girmez Gergelçev beni "Sen büyük bir Türk milliyetçisisin! Bize karşı gelmek de ne demek! Kimden bu cesareti alıyorsun! İyi ki zamanında sana bulaşmamışız. Bulaşmış olsaydık kim bilir başımıza ne çoraplar örecektin?" sözleriyle karşıladı. Mevcut yasaları çiğneyerek suç işleyen onlar, suçlu ise bendim. Sanki çapraz ateşe tutulmuştum, aynı anda "Arkanda kimler var? Kimin adına hareket ediyorsun?" gibi farklı sorular geliyordu ve olay hakkında konuşmamamı, şikâyet etmememi istiyorlardı.

Olayın etkisi altında kalmıştım

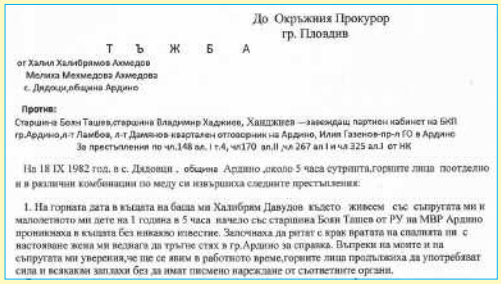
Her şeye rağmen adalete güvenerek yasal yolları kullanmak istiyordum. Olayın mahkemeye taşınması için avukata ihtiyacım vardı. Sofya'da birçok avukatla görüştüm. Hepsi girişimimin sonuçsuz kalacağını düşünüyor, gerekli mercilere şikâyet dilekçeleri yazmaya çekiniyorlardı. Okul arkadaşımın tanıştırdığı D. V. Dimov adındaki bir avukat olayla ilgilenebileceğini söyledi. Belki o dönemde totaliter rejime karşı filizlenen ilk cılız muhalif seslerdendi. Arkadaşlarıyla beraber olayı irdelemeye başladılar. Şikâyet dilekçeleri göndermediğimiz merci hemen hemen kalmamıştı. Bulgar Komünist Partisinin İlçe, İl ve Genel Merkezleri; İlçe ve İl Belediye Başkanlıkları, Bakanlar Kurulu, Devlet Bakanlığı; İlçe ve İl Savcılıkları, Bulgaristan Başsavcılığı, Anayasa Mahkemesi... Her şikâyet dilekçesinin cevabı İlçe Emniyet Müdürlüğünde sürekli sorguya çekilmemdi.

14.12.1982 tarihinde Plovdiv Askeri Mahkemeye olayla ilgili davacı oldum. Davalı tarafın cevabını bekliyordum. Şubat 1983 tarihinde "hak ettiğim" cevabı yine İlçe Emniyet Müdürlüğünde alacaktım.

Benden önce eşim, polisler eşliğinde köyden alınmış, kasabaya getirilmiş ve sorguya çekilmişti. Gelişmelerden daha sonra haberim olacaktı. Aynı gün saat 10 sularında polis arabası yine Terziköy'deydi. Kimin için geldiklerini tahmin ediyordum. İstihbaratta çalışan Stoyanov ve Lambov, Emniyet Müdürlüğüne ifade vermem için gitmemi istiyorlardı. Beni arka koltuğa aralarına oturtmuşlardı. Arabada evine dönen Mümün Öğretmenin de bulunması belki beni yolda maruz kalacağım taşkınlıklarından korumuştu. Öfkeli bakışlar altında kasabaya vardım. Odasında bekleyen Emniyet Müdürü yine tehditler savuruyordu. Dava açmaya nasıl cüret etmiştim? Ben kim oluyordum? Hangi ülkede yaşadığımı nasıl bilmiyordum? Tarım ve Orman Bakanlığı'nın dışında tüm mercilere onları şikâyet etmiş, yetmezmiş gibi onları davalı durumuna düşürmüştüm. Sorgu saatlerce sürdü. Her türlü tehdide maruz kaldım. Kimlerden destek aldığımı, arkamda kimler olduğunu, şikâyet dilekçeleri kimlerin yazdığını, davayı açmama yardımcı olan kişilerin adlarını istiyordu.

Saat 18 civarında Teğmen Lambov ifademin alındığını ve eve gidebileceğimi söyledi. Emniyet binasından çıktığımda eşim beni bekliyordu.

Az önce onu da serbest bırakmışlardı. Kasabanın merkezine kadar beraber yürüdük. Olup bitenlerden söz ettik. Yorgun ve bitkin olduğumuz için bizi köye götürecek tanıdık birilerine bakıyorduk. Çok geçmeden Emniyet Müdürü Gergelçev'in, pazar yerinden restaurant Belite Brezi'ye doğru geldiğini gördüm. Beni görünce ağzına yakışmayacak küfürler savurmaya başladı. Bana, "Ananın... Nereye kaçtın?", yakın akrabama ise "a... gibi gülme, yarından itibaren görevine son verdireceğim!" diye bağırıyordu. Bütün bunlar bir cuma akşamı kasaba halkının önünde oluyordu. Beni, hâlâ unutmadığım K 15-16 plakalı polis arabasına bindirdiler. Emniyet binasına vardığımızda müdür odasına aldılar. Öfkeden çıldırmıştı. Sanki çıplak ayaklarla korlar üzerinde zıplıyordu. "Çileden çıkardın, kontrolümü kaybettim, halkın önünde rezil oldum!" diye bağırıyordu. Saldırıya geçince ilk yumruğunu yüzümde hissettim. İkinci yumruğunu savunma pozisyonunda karşıladım. "Bana saldırma!" diyordu. Tabii ki saldırmam söz konusu bile olamazdı. "Kendinizi Tanrı gibi görebilirsiniz ama sizlerden de bir gün hesap sorulacak!" şeklinde cevap vermiştim. O dönemde Emniyet Kanununda yer alan bir maddeye göre "halkı kışkırttığım ve devlete karşı geldiğim için" iki ile beş yıl arasında mahkûm edileceğimi söyledi. Ben de Ceza Kanunundan bir maddeye atıfta bulunarak bir etnik grubu imha etmek maksadıyla işlenen suçların cezasının yirmi yıldan başladığını, zorla ailemin ve çocuğumun adlarının değiştirilmesinin bu anlama geldiğini belirttim. Cevap vermeme öfkelenmişti. Kanun kitapçığını üzerime fırlattı. "Benden fazla biliyorsun ama ben seni susturacağım" dedi. Ben yalnız gerekli olanları bildiğimi, kanunların herkes için geçerli olduğunu söyledim.

До Окръжния Прокурор
гр. Пловдив

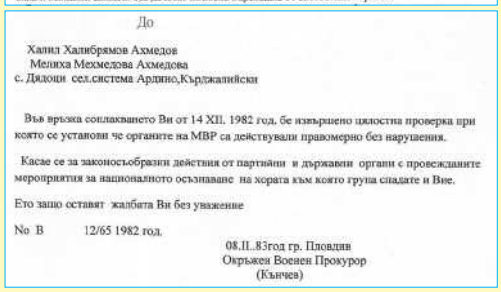
Т Ъ Ж Б А

от Халил Халибрямов Ахмедов
Мелиха Мехмедова Ахмедова
с. Дядоци,община Ардино

Против:
Старши-н Боян Ташев,старшина Владимир Хаджиев, Хаджиев —завеждащ партион кабинет на БКП гр.Ардино,л-т Ламбов, л-т Даниелов квартален отговорник на Ардино, Илия Газенов-пр-л ГО в Ардино
За престъпления по чл.148 ал. 1 т.4, чл170 ал.II ,чл 267 ал 1 и чл 325 ал.1 от НК

На 18 IX 1982 год. в с. Дядоци , община Ардино ,около 5 часа сутринта,горните лица поотделно и в различни комбинации по между си извършиха следните престъпления:

1. На горната дата в къщата на баща ми Халибрям Давудов където живеем със съпругата ми и малолетното ми дете на 1 година в 5 часа начело със старшина Боян Ташев от РУ на МВР Ардино проникнаха в къщата без никакво известие. Започнаха да ритат с крак вратата на спалнята ни с настояване жена ми веднага да тръгне стих в гр.Ардино за справка. Въпреки на моите и на съпругата ми уверения,че ще се явим в работното време,горните лица продължиха да употребяват сила и всякакви заплахи без да имат писмено нареждане от съответните органи.

До

Халил Халибрямов Ахмедов
Мелиха Мехмедова Ахмедова
с. Дядоци сел.система Ардино,Кърджалийски

Във връзка соплакването Ви от 14 XII. 1982 год. бе извършено цялостна проверка при която се установи че органите на МВР са действували правомерно без нарушения.

Касае се за законосъобразни действия от партийни и държавни органи с провежданите мероприятия за националното осъзнаване на хората към която група спадате и Вие.

Ето защо оставят жалбата Ви без уважение

No B 12/65 1982 год.

08.II..83год гр. Пловдив
Окръжен Военен Прокурор
(Кънчев)

O günlerde ad değiştirme olayında Ahryansko (Erecek) köyünden bir kadın kendini asarak intihar etmişti. O olaya atıfta bulunarak, "Ad değiştirmeyi kabullenmezsen, Ahryansko'daki o kadın gibi as kendini, ipi bizzat ben vereceğim. Bir gün yolda trafik kazası geçirmen işten bile değil" şeklinde tehditler savuruyordu. Dolabında bulunan şişeden bardağına bir şeyler döküp içiyordu. Ne olduğunu anlayamıyordum. Arada içeriye giren polislere dışarıda çok insan olup olmadığını soruyordu. Akrabalarım Emniyet Müdürlüğü binasının önüne toplanmaya başlamıştı.

O günlerde sessiz sedasız yürütmeye çalıştıkları isim değiştirme kampanyasının duyulmasından çekiniyorlardı

Sorgu geç saatlere kadar sürdü. Gece yarısı serbest bıraktılar. Eşimle yaya olarak köyün yolunu tuttuk. Polis arabasının arkadan geldiğini görünce ana yoldan çıkarak köyümüze giden dağ yoluna girdik. Polis arabası niçin o köy yolundaydı bilmiyorduk. Kuşku içimizi sarmıştı. O karlı kış gecesinde dağ yolundan köye ulaştık. Bölgemizin milletvekili Seid Necibov, olayı yerinde incelemek için köye gelmişti. Kırılan kapının yerine asılan battaniyeyi görmüştü. Daha sonra İlçe Emniyet Müdürlüğünün İstihbarat Bölümünde görev yapan Marçev ile öğretmenlik yaptığım Terziköy'e gelmişlerdi. Dersi bırakarak köy muhtarlığına gitmemi söylediler. Muhtarlıkta ayrı odalarda benimle görüşeceklerdi. İlk görüşme Seid Necibov ile gerçekleşti. Necibov, köyden geçmekte olduğunu kırık kapının yenisi için sipariş vermemi, masrafın onlar tarafından karşılaşacağını söyledi. Benim cevabım, "Kıranlar yaptırıp yerine koysun" şeklinde oldu. Direnmenin bir anlamı olmadığını, ad değiştirme olayının Pomak karışıklığı olan aileleri kapsadığını, ailemin de bunlar arasında yer aldığını söyledi. Karışıklık söylentisini ispat edebilecek herhangi bir delil varsa itirazım olmayacağını söyledim. Eşimin büyük dedeleri 1951 yılında Türkiye'ye göç etmiş, babası, annesi, büyükbabalar, büyükanneler nüfus kütüklerinde Türk olarak yazılmıştı. Ailemin karışıklığı hakkında söylentiler olduğunu söylemeye ısrarla devam edince ailesi hakkında da söylentiler olduğunu, kendi ailesini araştırmasının daha doğru olacağını söyledim. Marçev'i diğer odadan çağırmaları için seslendi. Marçev içeri girdi ama tartışmalarımız karşısında herhangi bir şey söylemedi. İki Türk'ün birbirine nasıl düştüğünü seyrediyordu.

Kasabaya indiğimde emniyet görevlileri tarafından tekrar "ifade" vermeye götürüldüm. Emniyet Müdürü Gergelçev, milletvekiline karşı hırçın davrandığımı, ad değiştirme olayının devam edeceğini, geri dönüş olmayacağını söylüyordu.

Tabii ki bu son "ifadem" olmayacaktı. Olayların duyulmasını istemeyen totaliter rejim gizlilik içinde adım adım ilerliyor, çıkan engelleri birer birer ortadan kaldırıyordu. O yıllarda Terziköy ve çevre köylerinin Öğretmenler Sendikası başkanıydım. Sendika evrakları teftiş edilmiş, herhangi bir kusur bulunamamıştı. Olağanüstü sendika toplantısı düzenlemek için ilçeden Yordanka Ayanova gelmişti. Sendikanın faaliyetlerinden söz ederek aidatların gecikmeli toplandığını, köyler arasındaki ortak çalışmaların yetersiz olduğunu söylüyordu. Latinka (Ürpek) köyünde idarecilik ve öğretmenlik yapan Cemil Ahmedov, yıllarca öğretmenlik yaptığını, hiçbir zaman sendikanın bu kadar faal olmadığını belirtti. Görüşleri diğer öğretmen arkadaşlarım tarafından desteklendi. Yapılan oylamada arkadaşlar görevime devam etmemi istiyorlardı.

1972 yılında Bulgarlaştırma politikalarına direndiği için 2 alçak terörist/milis tarafından katledilen İbrahim Kâzim Paşa şehidimizin mezar taşı ve onun son sözleri: - CANIMI VERECEĞİM, ADIMI VERMEYECEĞİM!

Ayanova, Bulgar Komünist Partisinin halkı bilinçlendirme siyasetinden bahsetti ve bazı kişilerin bu görevlerde bulunmalarının uygun olmadığını belirtti. İkinci ve üçüncü oylamadan da istediği cevabı alamayınca, "İsteseniz de istemeseniz de İl Öğretmenler Sendikasının kararıyla arkadaşınız başkanlıktan alınmıştır" dedi. Sendika başkanlığından alındım. Başkanlık sevdasında değildim. Amaçlarını biliyordum. Öğretmenlikten atılmadan önce sendika başkanlığından alınmam gerekiyordu.

Olayların içine sürükleniyorduk

Okulda toplantı düzenlenmişti. İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünden Stanka Georgieva gelmişti. Elinde bir liste vardı. Etnik grupları birbirinden ayıran kültürel farklılıkların ortadan kaldırılmasından söz etti. Öğretmen arkadaşlara listeyi uzatarak imzalamalarını istedi. Listede bakmamız gereken domuz sayısı yazıyordu. Kimse gönüllü değildi. Başka bir çıkış yolu olmadığı için imzalamak zorunda kalıyorlardı. Liste önüme gelince dindar bir aileden geldiğimi, dinimizin buna izin vermediğini, isterlerse sığır veya koyun bakabileceğimi söyledim. Benden sonra bir öğretmen arkadaş da imzalamayı reddetti. Neden başka bir hayvan değil de domuz bakmamız için baskı yapıldığını hepimiz biliyorduk. Tabii bu olay için de "ifadem" alınacaktı.

1984 yılının son günleri ad değiştirme olayları son aşamaya gelmişti. Gelişmelerden son derece rahatsızdım, bir türlü kabullenemiyordum. Gözlerimizin önünde en acımasız şekilde bir milletin benliğine son verilmeye çalışılıyordu. İnsanların onurları ayaklar altına alınmıştı.

1985 yılının ilk günlerinden birinde, sabahın erken saatlerinde emniyet güçleri ve askerler, yolları tutmuş, köyü sarmışlardı. Türklerin isimlerini ve etnik aidatını zoraki, silahla değiştirmeye kalkışmışlardı. Okula gelenler, isimlerimizin değiştirilmesini ve görev dağılımı yaparak farklı mahallelerde gelen kolluk kuvvetlerine rehberlik etmemizi istiyorlardı. Bu görevi kesinlikle yapamazdım. Ne adımdan vazgeçer, ne de bir Türk ailesinin kapısına giderek adlarını değiştirmelerini isteyebilirdim. İstediklerini zor kullanarak yaptıracaklarını biliyordum. Bir anlık kargaşadan yararlanarak çalıştığım okuldan ayrıldım ve eski mektebin önüne geldim. Burada birkaç arkadaşla halkın toplanmasını ve ortak tepkisini beyhude bekliyorduk. Halk, evlerine kapanmış, sindirilmiş, çaresiz, kaderine boyun eğmişti. O gün evler tek tek gezilmiş, silah zoru, asker gücü ve ölüm tehdidiyle adlar cebren değiştirilmişti.

Bir sonraki gün okula gelmiştim. Okul müdürü derse girmeden önce elimize birer liste vererek çocukların eski adlarının karşısına yeni adlarının yazılmasını istedi. Derse girdiğimde çocukların yeni adlarını sormaya dilim varmıyordu. Ayşe'nin, Fatma'nın yeni ismini nasıl sorabilirdim? Kendi ismim de henüz değişmemişti. Hangi güç bunu benden isteyebilirdi?

Ders çıkışında listeler toplandı. Benim listemde zorla verilen adlar yazmıyordu. Çocukların yeni isimlerini bilmediklerini söyledim. Çok geçmeden İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne çağrıldım. Kapıda Stanka Georgieva ve Solinkov bekliyordu. Elime bir yazı verdiler. Siyası görüşlerim ve eylemlerim öğretmenlik mesleğine uygun olmadığından görevime son veriliyordu.

Mesleğimden ve çok sevdiğim öğrencilerimden uzaklaştırıldım

İşsiz güçsüz kalmıştım. Yaşadığım bölgede iş bulmam mümkün değildi. Devletin resmi politikasına karşı gelenler sürünmeye mahkûm ediliyorlardı. Tek çare gurbet yollarına düşmekti. İlk olarak Sofya'da inşaatlarda çalışmaya başladım. Burada halk olup bitenlerden habersizdi. Kırcali bölgesinde Türklerin isyan başlattıklarından söz ediyorlardı. Yıllarca ailemden, çok sevdiğim topraklardan uzak kaldım. Takip edildiğimi, şantiyeyi yöneten inşaat teknisyenden öğrenmiştim. Bir akşam yemek masasındai "Emniyet her hafta senin hakkında bilgi istiyor. Ne yaptın?" şeklinde itirafta bulunmuştu. Gurbet yollarım Sofya'dan sonra Sviştov, Belene, Teteven, Gılıbovo, Simeonovgrat, Yambol ovalarından Rojen çayırlarından geçti. Çalıştığım yerler, işler değişti. Görüşlerim değişmedi.

1989 yılında Zorunlu Göç olayının başladığı günlerde Tuna boyunda Sviştov'da çalışıyordum. Hareketli günler yaşanıyordu. Ailem gelişmeler karşısında eve dönmemi istiyordu. Telefon etmek için geldiğim Sviştov Postanesi Türkler aleyhine afişlerle donatılmıştı. Komünist Partisi Bulgar halkının desteğini almak için ülkeyi kalkındıran Türkleri hırsız, sahtekâr, terörist şeklinde tanıtıyordu.

Eve dönüş yolunda Türklerin göç yollarına düştüğünü gördüm. Gece eve gelmiştim. Sabahın erken saatlerinde eve gelen polis, beni Emniyet Müdürlüğüne çağırıyordu. İstihbarat Bölümünden Hadjiev ile görüşmem istendi. Görüşmede iyi bir insan olduğum, fakat hakkımda tutulan dosyanın kabarık olduğu söylenerek toparlanmam ve ülkeyi terk etmem için üç gün süre veriliyordu.

Bu kör ve köhne zihniyet bizi evlerimizden, memleketimizden, malımızdan, mülkümüzden ve sevdiklerimizden uzaklaştırıyordu. Bulgaristan Türkleri yollara düşmüştü. Nereye gidiyor, neler bekliyor, bir daha dönecek mi? Meçhule giden bu yolda, akıbeti belli değildi.

YAŞIYORUM

İlk horozlarda bastılar evimi
Kelepçe vurdular nasırlı ellerime
Alıp götürdüler, götürdüler
Bir daha geri getirmediler
Dodurucu bir kış gecesinde
Yağlı kurşun saplandı canevime
Bir demet gül gibi, karanfil gibi
Saçıldı al kanım karın üstüne

Beni öldü sanmayın
Yaşıyorum
Ellerim, masum ellerim
Kerpiç diziyor yeni yapılarda
Ellerim, garip ellerim
Rodop çayırlarında ot biçiyor hışır hışır
Ellerim, katranlı ellerim
Tütün topluyor Alançayır'ın orda
Gözlerim parıldıyor Mehriban'ımın gözlerinde
Kalbim Ertan'ımın göğsünde çarpıyor
Ayaklarım yürüyor Andızlık Dağları'nda

Beni öldü sanmayın
Yaşıyorum
İçimde tonlarca hınç
Tonlarca sevgi taşıyorum

Faik İsmail ARDA

O GÜNLERI, O YİLLARİ ANMAK KADAR ANLAMAK DA ÖNEMLI...

Иван ЕСЕНСКИ:

Закон ли? Че защо пък закон?!

Завъртяха се отново кречетелата, цъфнаха мигом пред камери, микрофони и по вестници стаените в бойно дежурство намусени, строги, с тежки погледи изпод вежди, с каменни физиономии редици...

И тръгна тя. Потече. Не броя вече за кой път от 1994-та година насам. Иначе са същите и сценарият, и брътвежите, и железните „аргументи“. И пак всяко произнасяне „по въпроса“ звучи като обвинителен акт. И мълчах, мълчах, пък не изтърпях и реших да се произнеса. По същия този „въпрос“ - **защо „Закон за българския език“ и има ли почва той у нас?**

Но първо да попитаме статистиката колко пъти са внасяни (колко пъти са проваляни и защо? - е друг въпрос) законопроекти за опазване на *„езика наш хубав, сладък болгарски“*, както му се умилява великият българин от Струга Константин Миладинов.

Статистиката сочи: общо пъти (без този) досега - осем; Гинчо Павлов - през 1994 и 1995 г.; Александър Пиндиков - 1998 г.; Драгомир Шопов - 1998 г.; Любен Корнезов - 1999 и 2001 г.; Станчо Тодоров - 2005 г.; Огнян Стоичков и проф. Станислав Станилов - 2011 г.

Не бих нарекъл сегашната медийна шетня около проектозакона „дебат“, защото си е обикновена предизборна пукотевица, но ми е любопитно защо три десетилетия българските законодатели, дето се прочуха с карацарския си език в пленарната зала, с ритането по кокалчетата, със спретването на компромати и взаимната нетърпимост, чуят ли за закон за българския език, като едни пролетарии от всички страни се обединяват и единодушно го прегазват.

Последният законопроект, който е по инициатива на Съюза на българските писатели (СБП), е внесен от д-р Кирил Д. Добрев през 2015 г. Проектът беше публикуван в съюзния вестник, събраха се мнения, чуха се предложения и след редакции, дискусии, кръгли маси и поправки текстът е даден в правната комисия на Народното събрание.

Там отлежава година и половина, допълва се и се съгласува без знанието и намесата на инициаторите и после е предложен от д-р К. Добрев в пета, окончателна редакция, съгласувана с нашето и европейското законодателство. Това става в междувремието, когато летят правителствени оставки, умува се за парламентарни избори и текат президентските. И с просто око се вижда, че разглеждането му със сигурност няма да стане в юрисдикцията на 43-то Народно събрание и ще се наложи процедурата да бъде подновена в следващия парламент. Но в набиращото скорост предизборно надвикване и взиране за ахилесови пети у съперниците се оказва, че този проект върши работа на професионалните производители на шум, които търсят изгодна тема, за да усилят децибелите на предизборната суматоха. В случая с един куршум се удрят два заека - вносителя, който е от противниковия лагер, и самия закон, чието приемане би нарушило инструкциите на скритите кукловоди и стратезите на глобалистичното село.

И се начена политическият цирк, замаскиран като грижа за езика - кречеталата се завъртяха... Средствата за масова информация набъбнаха от ехидни коментари, подмятания и високомерен присмех - *на стр. 12*

от стр. 11

по познатата схема, чиито лайтмотив в случая е приблизително такъв: „Абе там едни неграмотници са внесли проектозакон за българския език, в който два подлога не са членувани с пълен член, а три запетайки не са поставени на място...“ Не, градината, в която се хвърлят камъните, не е СБП! Съюзът е само гарнитура в голямата порция, но защо пък и той да не отнесе някой и друг шамар, след като непрекъснато демонстрира независимост, самостоятелност и демодиран патриотизъм. Че подхваща без разрешителна санкция и табуто за езиковия закон...

Ето защо така гръмогласно и трескаво се запряказва за проектозакона за българския език. В него наистина има доста мегдан за поправки и допълнения, които се нуждаят от доработване и редактиране. *„Съвършен закон няма* - казва през 550 година пр.н.е. законодателят Солон, - *ако човеците сътворят такъв, боговете ще им го вземат, защото съвършенството е за тях, а не за хората“.* Не претендираме за съвършенство, но **България има категорична необходимост от закон за езика и това наше предложение е една искрена загриженост за бъдещето му, което ще рече - за бъдещето на страната ни. Но такива разговори изискват откровение.**

Такива разговори трябва да са в друга стилистика - тази на неудобната истина. А истината е, че вече трето десетилетие с активната помощ на родните министерства и институции по държавен път се разграмотяват младите поколения и днес в оборотния речник на нашите деца 600-700 думи се разминават с рояци междуметия и чуждици от интернет-пространството и електронните игри. Че въпреки острата обществена реакция продължава орязването на часовете по български език и литература от учебните програми и подмяната на нашето историческо минало и книжовна култура в тях.

Истината е, че националната ни езикова среда е критично замърсена на всички равнища - законодателно, административно, информационно, учебно, социално, че езикът ни е заприличал на фронтови лазарет.

Истината е, че в доработения проект трябва да намерят място и определения като „Закон за българския език, писменост и книжовност“; да се поставят задължителни езикови изисквания пред всички, които искат да заемат държавни, административни и публични постове; да се упълномощят съответните учебни заведения при покриване на бакалавърска и магистърска степен да издават удостоверения за владеене на български език, които да послужат при кандидатстване за работа. И още, и още...

Ако обаче се съгласим, че всичките девет досегашни проектозакона за езика са нефилни, а приетите през тия три десетилетия други закони са гласувани поради съвършенството им, те би трябвало да осигурят на българския човек възможности за просперитет, благоденствие и ежедневна радост. Тогава защо сме единствената „африканска“ страна в ЕС - първи по бедност, първи по смъртност, първи по корупция, първи по тромаво, скъпо и неефективно здравеопазване, по продажно правораздаване, с увеличаващ се демографски срив, с масова емиграция... Въпросът е риторичен и веднага ще се развикат, че такива сравнения са нетолерантни. Ами че ние именно от волската си толерантност сме на такова дередже.

Езикът е нашата последна крепост. Докато се търсят всевъзможни предлози и се води явна и скрита война срещу закона за българския език, съседна Македония вече си курдиса закон за македонския. Ама за експертите от БАН това било вторична литературна норма, сиреч говор, диалект. Е, и? Някой да им е искал позволението на тия експерти, когато са си спретвали закона, отмъквайки поредното парче от българската национална история и култура? Там такива превземки са непознати.

Помним, че именно със словото на своята скромна „книжица“ Паисий, отецът наш, възроди потъналата в мрак България и запали огнищата на българското Възраждане. А какво правим ние? Как се отнасяме към родния си език, който единствен може да опази от изчезването, що ни е подхванало вече? В страната ни се шири неграмотност в невиждани досега размери. Така наречената „реформа“, по която се кастрира българското

училище, е програмирана така, че да създава нататък някакви духовни хермафродити...

И представяте ли си! - в моя ад, в който вече се е превърнал довчерашния „земен рай“, някакви хора от Съюза на Иван Вазов, неузаконени за писатели от соросовите и другите облизващи се „за България“ фондации, пак досаждат с искания родният им език да бъде защитен със закон. Било идеология, нямали представителност. Но ние знаем от някогашното си, че **когато няма държава, държавата е поетът** и нему е вменено висшето право да пази свещените извори на духа народен.

Платените местни опоненти са готови с възраженията - българският език бил достатъчно „защитен“. В нашето законодателство имало достатъчно нормативни актове, които засягали използването и употребата му и съдържали някаква контролна функция. Закон ли? Защо пък отделен закон? Нека пак погледнем статистиката към българския език - разбирай надписи на етикети и храни, на дънки и чорапи, на контейнери и опаковки, всякакви формуляри, митнически и данъчни декларации, още нотариални подробности, изпити в учебни заведения, документи за прием на бежанци, всевъзможни регистри, преписки, постановления и пр., и пр. - имат отношение: Наредби - 26, Постановления - 3, Закони - 21, Конвенции - 7, Правилници - 1, Кодекси - 4.

Колко стражи на езика ни само! Как са го опазили обаче, може да се уверите и от стенограмите на заседанията на Министерския съвет, и от речите на родните ни парламентаристи, а за журналистическите недоразумения да не говорим. Някога акад. Стефан Младенов ходел в Народното събрание да събира диалектни изрази и думи. Езиковедът Владислав Миланов казва: *„Чрез езика на политиците можем да преподаваме на студентите всички отклонения от езиковите норми.“* Може би това е едно от обясненията защо нашият законодател не ще да има Закон за българския език?! Един земеделски политик, по време на чието управление се стори и прословутата „омарчевска“ правописна реформа, нали беше ударил по масата: *„Не ми трябва на мене Македония!“* И верно, защо ли пък му е притребвала нему Македания? А на днешните и България не им трябва, те години наред се срамуват да произнесат името ѝ в пленарна зала, та викаха *„тая земя“* или *„тая държава“*...

Списъкът на неудобните лирически отклонения е дълъг, но ако нещо наистина ме удивлява в днешната креслива, некоректна и общо взето - непрофесионална препирня на тема: „Да имаме или да нямаме Закон за българския език“, това е мълчанието. **Дълбинното, монолитно, боязливо мълчание** на учени филолози, на старши и не толкова старши научни сътрудници, на хабилитирания филологически народ, на учителите - тия будители народни. Те ли не разбират, че изчезне ли този *„език свещен на моите деди“*, изчезваме и ние като народ? Защото никак не е утешително, че тогава няма да има и такъв парламент, и такива политици! Защото вече не бих възразил на оня финансов министър за неговите синодални старци. Защото как един учител не се възбунтува граждански високогласно срещу програмното училищно осакатяване на съзнанието и душата на българското дете, на което отнемат час по час истината за историята му, за дядовите, майчините и бащините му борби, страдания и любов към отечеството и човека?! Вместо това - вайкане и мърморене, че имали „непрестижен“ социален статус - разбирай недостатъчни заплати, неуважение, повече частни уроци и прочие. Защото всичките им вълнения са именно за моя статус, а не за бъдещето на българското дете (дълбок поклон на истинските, призваните български учители!).

Накрая какво? Край - поне какъвто ни го предначертаха ранътовци - не бива и няма да има! Законът за българския език, писменост и книжовност предстои. И да се обърнем към убеждението и вярата на митрополит Климент Търновски - Васил Друмев: *„Има ли православие, има български народ, няма ли православие, няма български народ“*, като изречем:

Жив ли е българският език -
жива е България!

Отчитането на електроенергията в някои малки населени места

EVN България продължава подобряване на дейностите по отчитането на електроенергията за битовите и малките стопански клиенти. Целта е процесът по отчитане да бъде максимално ефективен като се подобри организацията, разпределението на маршрутите за отчет при извършване на физически обходи и др.

Проектът обхваща цялостно или частично някои малки населени места - села, махали и малки градове в Югоизточна България без големи областни и градски центрове. В тази връзка за клиентите от включените в проекта населени места, еднократно от месец май 2017 г. ще бъде въведен нов график за отчитане на електрическата енергия и съответно нов срок за плащане. Така само през май 2017 г. тези клиенти ще имат различна продължителност на отчетния период - по-дълъг или по-кратък и ще преминат в друг срок за плащане от вече установените месечни срокове. Новият график на отчитане, както и срок за плащане остават в сила занапред и през следващите месеци.

В област Кърджали промяната обхваща цялостно 40 малки населени места и частично 29 малки населени места. Спецификата на промяната налага част от засегнатите клиенти еднократно само през месец май 2017 г. да получат 2 фактури, а други клиенти - да получат фактурата си с консумираната електрическа енергия през май 2017 г. в началото на юни 2017 г. Останалите засегнати клиенти ще получат еднократно фактура през май 2017 г. Всяка от фактурите, както и досега, ще бъде на база реален отчет за реално консумирана електроенергия. Общият брой фактури за годината също се запазва и остава 12.

EVN България напомня утвърдения график за плащане на консумирана електроенергия за всички **битови и малки стопански клиенти** на дружеството:

- за група I - от 10-то число
- за група II - от 17-то число
- за група III - от 24-то число
- за група IV от 30-то число.

С цел максимално доброто информиране на клиентите, EVN България ще информира клиентите, включени в промяната чрез индивидуални писма, имейли и SMS.

EVN България
Електроснабдяване
тел. 0700 1 7777
info@evn.bg
www.evn.bg

РАЗПИСАНИЕ

на автобусите от автогара Ардино

АРДИНО - СОФИЯ	**06:00 ч., 06:30 ч. и 10:30 ч.**
АРДИНО - ХАСКОВО	**07:00 ч. и 08:40 ч.**
АРДИНО - КЪРДЖАЛИ	**06:00 ч., 06:30 ч., 07:00 ч., 08:00 ч.,08:30 ч., 08:40 ч., 09:30 ч., 09:35 ч., 09:50 ч., 10:30 ч., 11:30 ч., 12:00 ч., 12:30 ч., 13:30 ч., 14:30 ч., 15:00 ч., 15:45 ч., 16:30 ч., 17:00 ч. и 18:00 ч.**
АРДИНО - СМОЛЯН	**09:40 ч. и 13:35 ч.**
АРДИНО - НЕДЕЛИНО	**16:40 ч., 18:45 ч., 18:50 ч. и 23:00 ч.**
АРДИНО - БАНИТЕ	**08:00 ч., 09:15 ч., 09:30 ч. и 15:30 ч.**
АРДИНО - МАДАН	**14:20 ч.**
АРДИНО - СЛАВЕЙНО	**12:45 ч.**
АРДИНО - ДЖЕБЕЛ	**07:30 ч.**
АРДИНО - АХРЯНСКО	**08:00 ч. и 15:00 ч.**
АРДИНО - ГОЛОБРАД	**12:30 ч.**
АРДИНО - ГЪРБИЩЕ	**15:15 ч.**
АРДИНО - ДОЛНО ПРАХОВО	**12:00 ч.**
АРДИНО - ЕНЬОВЧЕ	**09:00 ч., 10:00 ч., 12:00 ч., 13:00 ч. и 17:10 ч.**
АРДИНО - КРОЯЧЕВО	**09:00 ч. и 14:00 ч.**
АРДИНО - ЛЕНИЩЕ	**07:00 ч. и 13:00 ч.**
АРДИНО - МИРОВЕЦ	**14:00 ч.**
АРДИНО - РУСАЛСКО	**14:00 ч.**
АРДИНО - СЕДЛАРЦИ	**11:00 ч. и 15:00 ч.**
АРДИНО - СУХОВО	**12:00 ч.**
АРДИНО - ТЕМЕНУГА	**15:15 ч.**
АРДИНО - ТЪРНОСЛИВКА	**15:00 ч.**
АРДИНО - ЯБЪЛКОВЕЦ	**15:15 ч.**

КЕВР утвърди цени на електроенергията

В свое Решение №Ц-7 от 07.04. 2017 г. Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) утвърди нови цени на електрическата енергия за битови и небитови клиенти, присъединени към мрежа „ниско напрежение“ в Югоизточна България. Според Решението на КЕВР крайните цени с ДДС за битови клиенти в Югоизточна България са както следва:

- **Дневна тарифа 0,20855 лв. (с ДДС) / kBтч. Това е увеличение с 0,945% спрямо досегашната цена от 0,20660 лв. (с ДДС) / kBтч.**
- **Нощна тарифа 0,11850 лв. (с ДДС) / kBтч. Това е увеличение с 1% спрямо досегашната цена от 0,11734 лв. (с ДДС) / kBтч.**

В Боровица

Класна стая се превърна в изложбен салон

С изложба на изработените от различни материали изделия завърши дейностите си по проект ТВОЯТ ЧАС - групата за занимания по интереси „Арт галерия - приложни изкуства“ към училището.

В групата са включени 13 ученици от I до VIII клас. Ръководител на групата е Зейнеб Ахмед, начален учител в ОУ „А. С. Макаренко“ - с. Боровица.

По покана на ръководителя на групата и директора на училището на изложбата присъстваха родители на ученици и преподаватели от училището.

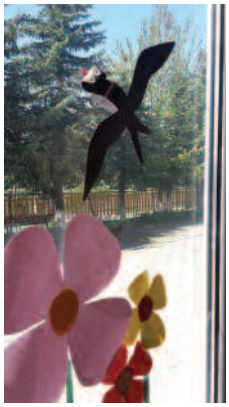

Изделията, представени на изложбата, освен многообразни бяха и много прецизно изработени от ръцете и въображението на учениците. Умело бяха съчетани различни материали и техники за работа с тях, а резултатът беше впечатляващ, не само за децата от другите групи, но и за родителите и гостите на събитието.

Ученици и ръководител бяха успели да превърнат една обикновена класна стая в изложбен салон.

От стария дървен шкаф намигаха усмихнати хвърчила. По прозорците бяха накацали лястовички и цветя, а бялата дъска се кипреше с цветни пана.

От тавана бяха надвиснали буреносни облаци, но малките кактуси от камъчета се бяха подготвили срещу дъжда с чадъри от прежда и клечки за зъби.

Земята - наш дом

На 22 април - Международният ден на Земята, учениците от туристически клуб „По стръмните пътеки на Родопите“, тръгвайки от мотото: „В живота си всеки човек трябва да засади поне едно дърво“, през месец април засадиха в двора на училището млади дръвчета, със съдействието на лесничеи от ДГС - Ардино.

Унищожаването на горите е един сериозен екологичен проблем в България, според учениците. Като причини за унищожаване на горите се сочат зачестилите пожари и незаконната сеч. Чрез своите действия учениците искат да покажат на останалите колко е важно възобновяването на дърветата.

Учениците от клуба отправиха апел към обществеността на Ардино за опазване и съхраняване на природата. За целта бяха подготвени диплянки „Да опазим природата чиста“, които се разпространиха сред хората, работещи в различни институции на града. В нея бяха упоменати ценни съвети как да окажем въздействие върху опазването на природата и промените в климата. Организира се доброволческа кампания „Да почистим Ардино заедно“, в която се включиха ученици и учители от СУ „Васил Левски“, родители, представители на общинска администрация и други институции. Главната роля в инициативата беше поверена на гражданите, които с действията и начина си на мислене, могат да се превърнат от доброволци за един ден в съвестни граждани, чувствителни към замърсяването на околната среда. Крайният резултат според учениците от клуба е, че всеки може да помогне по някакъв начин, колкото и малко да е това, но ако се прави от много хора, резултатите ще бъдат наистина впечатляващи, защото споделяме максимата: „Ние не сме наследили Земята от нашите предци, ние я вземаме назаем от нашите деца“.

В двора на СУ „Васил Левски“ ученици-ентусиасти посадиха смърчове, червен дъб и кедри. Те посетиха и разсадника на Държавно горско стопанство в Ардино, където имаха възможност пряко да се запознаят с работата на лесовъдите.

Поздрав - 24 май

Скъпи ученици, учители и културни деятели,
Уважаеми съграждани,

Денят на българската просвета и култура и на славянската писменост - 24 май, е любим всенароден празник. Всяка година в този празничен ден, делото и ликовете на светите братя Кирил и Методий са свят символ.
24 май е празник на културно-историческото развитие и утвърждаване на демократичните традиции. 24 май е празник на приобщаване към знанието, към цивилизования свят. Нека на този свят празник да отдадем почит към завета и делото на първоучители и книжовници, извоювали на българската просвета и култура проекции в европейската и световна история.
С наближаващия най-светъл празник 24 май пожелаваме ви здраве, успехи и нестихваща жажда за знания! Няма нищо по-красиво от високия дух и нищо по-силно от знанието!

Ресми МУРАД
Кмет на община Ардино

Сезгин БАЙРЯМ
Председател на Общински съвет

Национално отличие за Емилияна

7-годишната Емилияна Илиева Газенова от школата по изобразително изкуство при Центъра за подкрепа за личностното развитие (ЦПЛР) в Ардино спечели второ място в тазгодишния 20-ти Национален конкурс за весела детска рисунка „Малките нашенци“ в Казанлък. Талантливата Емилияна е наградена с медал, диплом и предметна награда. Диплом получи и учителката Мюзеййен Юсуфова, ръководител на школата по изобразително изкуство към ЦПЛР - Ардино. Нейните възпитаници участват активно в общински, областни и национални конкурси. Създават своите творби и прославят общината в областта на изобразителното изкуство.
Конкурсът за весела детска рисунка „Малките нашенци“ се организира със съдействието на Министерството на образованието и науката, Община Казанлък и фондация „Чудомир“. Посветен е на творчеството на Димитър Чорбаджийски - Чудомир и вече две десетилетия издирва и поощрява неговите талантливи наследници. В юбилейното издание участваха 995 рисунки от 40 населени места.

Здравословен живот

Крос, канадска борба и пикник

За поредна година деца от Ардино участваха в поход до околностите на Дяволския мост под мотото „Спорт, движение и игри за здравословен живот“. Той се превърна в истинско забавление за всички. Учениците играха и тичаха на воля. Проведени бяха спортно-състезателни игри, като скачане с чували, хвърляне на топка в цел, скачане от място, канадска борба и крос-маратон. Инициативата бе организирана от Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (МКБППМН) и Центъра за подкрепа за личностното развитие (ЦПЛР).
„Спортът е източник на здраве, сила и дълголетие. Няма нищо по-хубаво от родното място. Децата обожават разходките сред природата на чист въздух“, сподели Мехрибан Ардалиева, секретар на МКБППМН.
Всички участници в игрите получиха награди, осигурени от община Ардино. Проявата завърши с пикник сред красивата природа.

АРДИНСКИ ГЛАС
РАЗПРОСТРАНЯВА СЕ БЕЗПЛАТНО!
Главен редактор
Саффет Ерен
0889 301 592 • ard_glas@abv.bg
„Ардински глас“ е месечно двуезично издание на Общинска администрация и Общински съвет - Ардино
Адрес на редакцията
6750 Ардино, ул. „Бели брези“ № 29